

com és costum en els tractadistes espanyols, segueix un criteri rígidament geològic que divideix Catalunya en tres zones incorporades a regions naturals distintes: la vall de l'Ebre, els Pirineus i el massís coster; és el punt de vista de Dantín Cereceda. Cal reconèixer, però, que des de l'aspecte humà la influència econòmica de l'interland barceloní, les característiques ètniques, històriques i àdhuc fisiogràfiques, han creat una unitat geogràfica superior a la imposada pel propi relleu. Altrament, els rius, perpendiculars a les línies muntanyenques i convergents o amb passos fàcils vers Barcelona, han estat els camins naturals que relacionant les unitats morfològiques esmentades han contribuït a crear la unitat, àdhuc fisiogràfica, de Catalunya.

El llibre acaba amb unes planes destinades al problema agrari espanyol, comarques extremenyas i amb un estudi geogràfic de la Manxa, el qual constitueix potser la millor monografia de geografia regional escrita en espanyol. Encara d'aquest estudi cal esmentar la resolució càrstica i climàtica del problema del Guadiana.

Però les suggerències serien inacabables i és precís reduir el comentari als límits que imposa aquesta secció. Cal remarcar, però, com a cloenda, que el llibre d'Hernández Pacheco, esmeradíssim de llenguatge i d'impressió, és una de les obres que assenyala una fita en la cultura d'un poble.—L. SOLÉ SABARÍS.

PARDILLO, F. — *Nueva investigación acerca de la estructura cristalina de la glauberita*. — Mem. de l'Acad. de Cièn. i Arts de Barc., vol. XXV, número 1. Barcelona, 1934.

Com indica el títol, es tracta d'una investigació ja feta per G. Martín Cardoso, J. Garrido i J. García de la Cueva (*El grupo estereocristalino de la glauberita*, Bol. de la Soc. Esp. de Hist. Nat., XXXI, p. 547-552. Madrid, 1931).

La publicació d'aquests autors manca de dades, encara aquestes són mal interpretades, i arriben a una conclusió errònia. Inclueixen aquest mineral en el grup espacial C_{2h}^3 . En la nova investigació feta pel Professor Pardillo, resulta ésser el C_{2h}^6 . Aquest ha calculat i interpretat totes les taques de sis röntgenogrames obtinguts pel mètode del cristall oscil·latori de Schiebold. A la part gràfica són reproduïts i es pot veure la seva perfecció. Descriu l'autor, molt detalladament, les operacions fetes per a orientar el cristall a l'aparell, tècnica que constitueix una garantia de la exactitud dels mateixos.

De la comparació dels dos treballs, es dedueix tot seguit, que la veritable interpretació és la donada per aquest últim autor.—J. M.ª FONT.

GARRIDO, J. — *Notas sobre mineralogía española. Cerusitas cristalizadas*. — Bol. de la Soc. Esp. de Hist. Nat. XXXIV, núm. 6. Madrid, 1934.

L'autor ha estudiat més de cent exemplars de quinze jaciments. En figuren de trenta dos dibuixats, alguns d'ells macles. Fa un lleuger estudi de cada cristall, donant una taula amb els angles calculats i obser-